

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

"Корпоративні фінанси"

вибіркова

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань:

07 «Управління і адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

економічний

Мова навчання:

українська

Розробник:

**Ковальчук Н.О., асистент кафедри фінансів і
кредиту, к.е.н., доцент**

Профайл викладача:

**<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/kovalchuk-nataliya-oleksandrivna>
+380952124252**

Контактний тел.:

E-mail:

n.kovalchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=42>

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація навчальної дисципліни. На сьогоднішній день в Україні функціонують підприємства різноманітних форм власності та організаційно-правових форм організації бізнесу. Все частіше підприємства створюються та функціонують у вигляді корпорацій, які мають досить розгалужену систему взаємозв'язків з іншими суб'єктами національної економіки.

З огляду на це здобувачам вищої освіти економічних спеціальностей важливо отримати знання щодо порядку створення корпорацій, їх діяльності на фінансовому ринку, організації фінансового менеджменту корпорацій, оцінки вартості та оптимізації структури капіталу, а також інвестиційної діяльності корпорацій. На вимогу часу запроваджено навчальну дисципліну «Корпоративні фінанси», предметом вивчення якої є система фінансово-економічних відносин, які виникають з приводу особливостей організації і функціонування корпорацій. Практична орієнтованість дисципліни та її актуальність в сучасних умовах господарювання дає підстави стверджувати про її важливе значення для вирішення нагальних економічних потреб сьогодення.

Дисципліна «Корпоративні фінанси» належить до блоку вибіркового освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни: поглиблення та систематизація знань з особливостей організації і функціонування корпорацій, їх діяльності на фінансовому ринку, фінансового менеджменту, управління та оцінки вартості і структури капіталу корпорацій, а також особливостей корпоративного інвестування. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей щодо особливостей фінансово-господарської діяльності корпорацій, які вони застосують у своїй подальшій фаховій діяльності.

3. Пререквізити. Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Корпоративні фінанси», - це «Фінанси», «Фінанси підприємств».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Корпоративні фінанси» сприяє поглибленню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;
- здатність аналізувати активи, капітал корпорацій з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	IV	VIII	3	90	2	11	22	-	-	57	-	залік
заочна	IV	VIII	3	90	2	4	6	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Особливості організації та функціонування корпорацій												
Тема 1. Основи функціонування корпоративних фінансів Мета: розглянути сутність корпорацій , порядок їх створення та реорганізації, моделі корпоративного управління	15	2	2	-	-	11	15	1	1	-	-	13
Тема 2. Діяльність корпорацій на фінансовому ринку Мета: розглянути роль корпорацій на фінансовому ринку, операції з корпоративними цінними паперами на фінансовому ринку, формування та розвиток ринку корпоративних цінних паперів в Україні	15	2	4	-	-	9	15	-	1		-	14
Тема 3. Фінансовий менеджмент корпорацій Мета: розглянути сутність та особливості фінансового менеджменту корпорацій, порядок аналізу фінансової	15	2	4	-	-	9	15	-	1	-	-	14

звітності корпорацій, в тому числі консолідованої												
Разом за змістовим модулем 1	45	6	10	-	-	29	45	1	3	-	-	41
Змістовий модуль 2. Вартість та управління капіталом корпорацій												
Тема 4. Вартість та структура капіталу корпорації Мета: розглянути теорії структури капіталу, методику визначення вартості складових капіталу корпорації	15	1	4	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 5. Управління капіталом корпорації Мета: розглянути політику управління капіталом корпорації та її основні етапи, емісійну та дивідендну політику корпорацій	15	2	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Тема 6. Фінансування інвестицій в основний та оборотний капітал Мета: розглянути інвестиційну політику корпорацій, методи управління оборотними активами та поточними зобов'язаннями, методи оцінки інвестиційних проектів	15	2	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	45	5	12	-	-	28	45	3	3	-	-	39
Усього годин	90	11	22	-	-	57	90	4	6	-	-	80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Корпоративні фінанси» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Основи функціонування корпоративних фінансів Завдання:	11	13

	1. Розгляньте наукові підходи до визначення поняття «корпорація». 2. З'ясуйте переваги та недоліки корпоративної форми організації бізнесу. 3. Опишіть формування та розвитку корпоративних відносин в Україні. 4. Подайте у вигляді схеми етапи створення корпорації. 5. Подайте у вигляді схеми етапи реорганізації корпорації. 6. Охарактеризуйте особливості системи корпоративного контролю. 7. З'ясуйте правовий статус засновників та учасників акціонерного товариства. 8. Опишіть історичні передумови виникнення корпорацій.		
2	Тема: Діяльність корпорацій на фінансовому ринку Завдання: 1. З'ясуйте основні параметри, що характеризують фінансовий ринок. 2. Опишіть види корпоративних цінних паперів та їх особливості. 3. Подайте у вигляді схеми сегментацію фінансового ринку. 4. Відобразіть схематично роль корпорацій на фінансовому ринку. 5. Охарактеризуйте фактори, що визначають курсову вартість корпоративних цінних паперів. 6. З'ясуйте Основні етапи розвитку фондового ринку України. 7. Порівняйте державне регулювання випуску та обігу корпоративних цінних паперів в зарубіжних країнах і в Україні.	9	14
3	Тема: Фінансовий менеджмент корпорацій Завдання: 1. З'ясуйте особливості та мету фінансового менеджменту корпорацій. 2. Опишіть склад доходів та витрат корпорації. 3. Подайте у вигляді схеми класифікацію методів ціноутворення. 4. Охарактеризуйте порядок аналізу руху фінансових ресурсів корпорації. 5. З'ясуйте стратегічні напрямки розвитку і об'єкти фінансового планування корпорації. 6. Порівняйте практику фінансового планування в Україні та за кордоном. 7. Опишіть методи прогнозування ймовірності банкрутства корпорації. 8. З'ясуйте завдання антикризового фінансового управління корпорацією.	9	14
4	Тема: Вартість та структура капіталу корпорації Завдання: 1. З'ясуйте необхідність та цілі визначення вартості капіталу. 2. Дослідіть взаємозв'язок між ризиком і структурою капіталу. 3. Опишіть взаємозв'язок дивідендної політики і структури капіталу. 4. Подайте у вигляді схеми ключові фактори, що визначають структуру капіталу. 5. З'ясуйте особливості сучасної політики корпорацій щодо структури капіталу. 6. Порівняйте теорії структури капіталу.	10	13

	7. Визначте особливості сфери впливу операційного важеля. 8. Визначте особливості сфери впливу фінансового важеля.		
5	Тема: Управління капіталом корпорації Завдання: 1. Зобразіть схематично етапи емісійної політики корпорації. 2. Визначте внутрішні та зовнішні джерела формування власного капіталу корпорації. 3. Опишіть особливості формування капіталу підприємств корпоративного типу. 4. Подайте у вигляді схеми етапи дивідендної політики корпорації. 5. З'ясуйте форми та джерела фінансування підприємств корпоративного типу. 6. Порівняйте коротко- та довгострокові кредити як джерела формування позикового капіталу корпорації. 7. Опишіть теорії дивідендної політики підприємства.	9	13
6	Тема: Фінансування інвестицій в основний та оборотний капітал Завдання: 1. Зобразіть схематично групування методів оцінки інвестиційних проектів. 2. Визначте джерела фінансування капітальних інвестицій корпорації. 3. Опишіть етапи управління оборотними активами корпорації. 4. Подайте у вигляді схеми стратегії фінансування оборотних активів. 5. З'ясуйте показники оцінки ефективності використання оборотних активів підприємства. 6. Порівняйте агресивну, помірну та консервативну політику формування оборотних активів. 7. Вкажіть загальні аспекти інвестицій в оборотні активи.	9	13
Усього годин		57	80

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- глосарій;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без

поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилення на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

З навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить два теоретичні питання з дисципліни, тестові завдання та задачу.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: два теоретичні питання – по 10 балів (сумарно 20 балів), 3 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 6 балів), задача (14 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

14 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання задачі.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання задачі, правильна відповідь на тестові питання. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, а також розв'язання задачі, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання задачі, але у відповіді є незначні неточності або прорахунки. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				40	100
T1	T2	T3	МКР	T4	T5	T6	МКР		
5	7	7	10	7	7	7	10		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів, МКР – модульна контрольна робота.

7. Рекомендована література - основна

1. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 р. № 3436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Грідчіна М.В. Корпоративні фінанси (зарубіжний досвід і вітчизняна практика): навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. К.: МАУП, 2002. 232 с.
3. Дєєва Н.М., Олійник В.Я., Григораш Т.Ф. Управління корпоративними фінансами: навчальний посібник. Дніпропетровськ: ДДФА, 2006. 198 с.
4. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 336 с. URL: <https://drive.google.com/open?id=1iZK-nhSwrXwnGXzWG0r3viPfJtWqUduQ>
5. Ковальчук Н.О., Юрій Е.О.. Корпоративні фінанси: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 440 с. URL: <https://drive.google.com/open?id=1vhFtP36ytt-H2ixaONe6ZNDifsc6vnra>
6. Кодекс України з процедур банкрутства: від 18.10.2018 р. № 2597- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
7. Кодекс України з процедур банкрутства: від 18.10.2018 р. № 2597- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
8. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво: підруч. для бакалаврів / [за ред. П.О. Нікіфоров та ін.]; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2019. 295 с.
9. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: наказ від 19 січня 2006 року № 14 / Міністерство економіки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>.
10. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
12. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна податкова служба України – <https://tax.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Міністерство фінансів України – <https://www.mof.gov.ua/uk>
4. Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй – <https://unstats.un.org/home/>
2. Міжнародний інститут статистики (ISI) – <https://www.isi-web.org/>
3. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) – <https://www.oecd.org/>
4. Статистичний офіс Європейської співдружності – <https://ec.europa.eu/eurostat/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. Інститут глобальних стратегій – <http://www.igls.com.ua/>
2. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова – <https://razumkov.org.ua/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. Я. Мудрого – <https://nlu.org.ua/>